

HET STANDBEELD VAN DE DICHTER

Ik

ik keek naar de engelen
die ik rondom mijn standbeeld
zag dansen
ik zag duiven
pikken in een opening in het hemd
en een nest bouwen dicht bij mijn hart
ik hoorde gekken zeggen
de dichter is iemand die vlucht
naar zijn zekerheid
ook zeiden zij:
de waanzin is een sprong
naar het onmogelijke.
Ik zag weduwen
in mijn gezicht zoeken
naar mannen die ten oorlog trokken
en niet waren teruggekeerd
ik zag mannen
die in het stof zochten
naar een ster die zij hadden verspild
ik zag hen
om mij heen lopen zonder vleugels of gezang
ik zag fotografen
met hun spullen die de plek slapeloos maakten
zoeken naar de oorzaak van het verdriet
in mijn lach
aan het einde van de nacht
keek ik naar de dronken figuren
die stonden te pissen
tegen mijn standbeeld.

VUURWERK VOOR DE VERDRIETIGE MAN

Breng de verdrietige man
naar de zee
zonder hem lastig te vallen .
Wij hebben een stoel voor hem neergezet
op het strand
en vuurwerk opgesteld
straks valt de duisternis neer.

De golven raakten zijn voeten aan
hij verroerde zich niet
het vuurwerk fonkelde boven zijn hoofd
hij glimlachte niet
Bocelli zong voor hem
een lied over het licht
hij luisterde niet.
Plotseling stond de verdrietige man op
en zei:
Ik dank jullie voor de moeite
maar laat me in godsnaam alleen.

Kees Hermis

OMAHA BEACH*

Dit is de zee met de verdronken schepen,
de krijtkust naakt onder een hoge lucht

wie hier zijn ogen sluit ziet stranden,
rookwolken, schermen van rauw vuur

soldaten met hun wapens hoog geheven
als door de branding uitgebraakt

hoe zij aan land gaan een, twee meter –
en wie blijft kijken ziet wat vallen is

het niet meer opstaan en het onbeweeglijk
liggen, de grijs van dood en duisternis

en in hetzelfde zand van toen spelen
de kinderen van vandaag, scheppen

hun eigen kazemat tegen de opkomende
vloed, een zandbankje van nog geen centiare

op deze vrijgevochten plek ruim zestig jaar
geleden brak het uur U van vrede aan

iemand die nu zijn ogen sluit en in gesprek
gaat met de zee hoort:

wat heeft de tijd met jou en
wat heb jij met de tijd gedaan?

*invasistrand in Normandië (Fr.)

GRONDSTOF

1.

Over kromgetrokken en verkapte
lettergrepen daalde een lange zomer

taal droogde uit, verschrompelde als oud
gevallen fruit dat zich met stof verbond

een monotoon van stomheid klom in bomen,
struiken, grassen, doorgroeide velden, wegen

totdat het ritselen begon, er wind opstond en
aan de grond het luisteren naar een verwachte regen

wat was bewaard in aarde opende zich als een brief
en nieuwe woorden braken door het schild van hun cocon

2.

Ontpopt als klanklichamen, voertuigen van
betekenissen werden ze eerst aarzelend beproefd
en op de tong gemodelleerd, getoonzet uitgesproken

nat van geboorte dreven ze op glazen vleugels rond,
bevend met tasters, de snavels gesperd, zochten zij
in hun glijvlucht naar gehoor dat open stond

geland, geboekstaafd, uitgeschreven,
genoemd bij name en gebekt

maakten zij los en trokken vlot
het eens doodlopende gesprek

Jos Brabants

Moedergedichten

DE ? DAG ? DIE ? ONTWAAKT
ALS 7 DAGEN IN EEN WEEK

1.

Tot overmorgen

blijven haar zoenen zweetnat
en zacht ook haar handen raken,
een nauwelijks raken is het –
't is beendertjes voelen – en zij

laat het heen-en-weer strelen
tot een el verder waar zijn arm
boogt heel lang duren: een stukje
zoon tussen twee klefnatte handen

(24 juli 2006)

2.

Met haar

in de kindertijd terug – reiken
herinneringen niet verder dan het gebreide broekje,
lang (verre voorbode van het eerste ribfluwelen pak)
en het elastiekje dat ingrijpt, bij de enkels knelt

en sporen nalaat: té hard gespannen opdat
de pijpjes niet óp zouden kruipen. Het broekje
schikken langs de beentjes op stoelhoogte – gehard
voor een winterse schooldag. Niet verder dan

het chloroformmasker bij de amandelextractie,
het kinderlijf ♦ vastgebonden - op stoelhoogte. Ook niet
verder dan de tweewekelijkse rit naar Gent: de trein,
tram drie, visite bij de tandarts, tram drie,

'koffie !', de trein terug. Niet verder dan
haar kunsten op de hardgeblazen basketbal, haar val
eraf, de stukgeslagen trekkersteel, haar controletochtjes
op de fiets en toen we al sterker waren, haar

fietsend het viaduct opduwen.

Ik vraag het me af ♦ terwijl ik haar het glas
met wortelsap aanreik en bij blijf staan ♦ vraag ik
het mij af of ik háár mij weet te voeren.

(26 juli 2006)

3.

Toen wij onze lieven

thuis binnenbrachten werden de haren
van de meisjes gefatsoeneerd: losse staarten,
verwezen naar de vestiaire, moesten
gebundeld en opgestoken liefst – ze

pasten niet in haar tafeletiquette. Nog
decennia duurde het vóór ze – de kinderen
erbij – ons toeliet in haar donzige dos:
éénennegentig jaren en enkele maanden

en koelte zoekend in periode van lange
hitte laat ze etiquettefatsoen en haren los
- grijsgolvend ver voorbij de schouders:
goudgeel gevlekt ook als een

oudemannensnor door de pijp beroekt.
Nooit eerder zag haar profiel zo mooi –
alles losgelaten: de gespannen lijntjes in het
gezicht, de kapselspeldjes, het netje

en haar haren

(29 juli 2006)

4.

Een lichaam

van zwijgen is het, als de stille paaltjes
nog boven het zachte rimpeloppervlak en
een kleiner worden naar het einder van de zee.

Een denken ook , een kijken in zichzelf –
waar geen meekijken (mogelijk) is, denken
als diepe paaltjes die geen kringen maken:

bewegingloos - aanvaarden, overdenken of
meedenken in plannen maken terug naar de
monding van hun tweeën: 'Wij blijven samen.'

(1 augustus 2006)

5.

Geen mens om alleen te blijven

is zij geen alert zwijgen meer – de cortisone
trekt haar in diepe slaap weg, bijna niet
bewust meer van mijn naar-huis-gaan.

Een mouwloos shirt laat de povere schoudertjes
bloot: een knokkel, de ellepijp en de witte huid
die slapjes ver overhangt, de gezwollen buik
doen weer beelden uit de kampen denken ...

Nog even tijd om wakker te blijven, met
een krachteloze arm het nieuwe haarnetje uit te
proberen en te luisteren hoe hij haar haren kamt.

(4 augustus 2006)

6.

Een nieuw bericht

Om haar knieën de blauwe schijn en
de scherpte van haar neus, beelden die
gisteren niet afgetekend waren, niet

verontrustten. Wel de glans van gespannen
huid om gezwollen onderbenen, wel
de stijgende rode en groter wordende

onderhuidse bloedvlekken, wijnvlekken –
een gevlekte klimop. Vanavond ga ik
voor dagen nachten waken. Het rozenbalkon

voorbij

(5 augustus 2006)

7.

De dag die ontwaakt

maar moeder niet: dit is gebeurd -
in winterwitte lakens heb ik haar
over de pijn, de vingertoppen rood,
afgelegd. Haar lichaam door huid

overspannen – inkoud. ‘Ik kan het
niet zeggen’: het laatste wat ze niet sprak.

Deze weekdag kan ik geen namen geven.

(6 augustus 2006)

Katlijn Vijncke

ik zou willen

dat je krimpt
op mijn vinger,
zo veilig
zou je liggen
als een pluim
die zinnen welt
langs de rietkraag
bij de kreek

mijn hand knijpt
ze fijn tot pluizen
die haperen
in je stem
letters, vogels nu
scheren in kronkels
doorheen krampen
naar groter zijn.

Jelica Novakovic

UNIO MYSTICA

Ik heb een boom bemind.

Gezeten op een tak
heb ik zijn kruin gestreeld,
gekust zijn gladde bast.
Mijn benen om de vorse stam
liet ik me in zijn lover vlijen
totdat ik druppels hars
gevoelde op mijn dijen.

Omstrengeld door zijn takken
rijp ik nu van zijn kind.

OUD HUISRAAD

Opruimen doe je in de herfst.
Wat de zomer niet doorstaat
dat zet je buiten, of dump je in sloten:
ontkleurde, verschilferde dromen,
waarheden op wankelende poten,
oud leed dat ooit ergens bij hoorde.
Wat je dan overhoudt is niet veel -
genoeg om er de leegte
van een zucht mee te vullen:
de geur van bomen
waaronder uit angst werd gelogen;
verliefde gebaren
die zonder eigenaar zijn gebleven;
een glas goede wijn
dat ooit ergens voor werd geheven;
muziek van branding op een strand.

Bagage is ten slotte niet nodig
voor reizen naar de overkant.

